

Pirkanmaan
hyvinvointialue

PIRKANMAAN
PELASTUSLAITOS

TURVALLISUUSVIESTINTÄSUUNNITELMA 2025

Pelastuspalvelut

Onnettomuuksien ehkäisy ja siviilivalmiuden toimialue
Turvallisuusviestinnän ja tiedottamisen vastuualue

Pirkanmaan hyvinvointialue | PL 272, 33101 Tampere
etunimi.sukunimi@pirha.fi | pirha.fi

Sisällys

Turvallisuusviestinnällä ehkäistään onnettomuuksia	3
1 Turvallisuusviestintäsuunnitelma ohjaa turvallisuusviestinnän toteuttamista	3
2 Turvallisuusviestinnän toteuttaminen	5
2.1 Turvallisuuskoulutus	5
2.1.1 Lapset ja nuoret	6
2.1.2 Pirkanmaan hyvinvointialueen henkilöstö	8
2.1.3 Maahanmuuttajat ja turvapaikanhakijat	8
2.2 Asumisen paloturvallisuus	8
2.3 Muut turvallisuuskoulutukset	9
2.4 Turvallisuusvuorovaikutus	9
2.5 Yleisötapahtumat ja -tilaisuudet	10
2.6 Sosiaalinen media, verkkosivut ja mediaviestintä	10
2.7 Pelastustoimen ja ensihoidon esittelyt ja Tampereen palomuseo	11
2.8 Turvallisuusneuvonta	11
3 Turvallisuusviestinnän tavoitteet	12
3.1 Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2025	13
4 Turvallisuusviestinnän raportointi ja seuranta	14
5 Valmiussuunnitelma	14
6 Turvallisuusviestinnän painopisteet ja kehittäminen	15
7 Liitteet	17
7.1 Turvallisuusviestinnän vuosikello	17

Turvallisuusviestinnällä ehkäistään onnettomuuksia ja ohjataan toimimaan hätätilanteissa oikein

Turvallisuusviestintä on olennainen osa pelastuslaitosten tekemää onnettomuuksien ehkäisytyötä. Sen tarkoituksena on onnettomuuksien ehkäiseminen, oikeiden toimintatapojen opettaminen sekä hyvän turvallisuuskulttuurin edistäminen.

Turvallisuusviestintä tähtää asenteiden muuttamiseen, millä saadaan pysyviä muutoksia ihmisten turvallisuuskulttuurissa. Tavoitteena on saada jokainen ottamaan vastuu omasta turvallisuudestaan sekä huolehtimaan läheistensä ja lähiympäristönsä turvallisuudesta. Pirkanmaan hyvinvointialue pyrkii strategiassaan lisäämään asukkaiden ja henkilöstön turvallisuuden tunnetta. Pelastuspalveluissa toteutettava turvallisuusviestintä vahvistaa osaltaan tätä tavoitetta ja on osa alueellista turvallisuusviestinnän kokonaisuutta. Myös Pirkanmaan hyvinvointialueen strategian toimeenpanon yhdeksi alatavoitteeksi on asetettu turvallisuuden tuominen vahvemmin osaksi hyvinvointialueen brändiä. Näkyvä ja vaikuttava turvallisuusviestintä tukee myös tätä tavoitetta.

1 Turvallisuusviestintäsuunnitelma ohjaa turvallisuusviestinnän toteuttamista

Pelastuslain 27 §:n mukaisesti pelastuslaitoksen tulee huolehtia alueellaan pelastustoimelle kuuluvasta ohjauksesta, neuvonnasta ja turvallisuusviestinnästä hyvinvointialueen päätöksen mukaisesti. Tavoitteena on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen ja varautuminen onnettomuuksien torjuntaan sekä asianmukaiseen toimintaan onnettomuus- ja vaaratilanteissa sekä onnettomuuksien seurausten rajoittamisessa. Turvallisuusviestinnän suunnittelun perusteena toimivat sisäministeriön pelastustoimen viestinnän linjaukset, jotka on päivitetty vuoden 2024 alussa. Viestinnässä pyritään rakentamaan luottamusta entistä vuorovaikutteisemmalla, monikanavaisemmalla ja yhdenvertaisemmalla viestinnällä.

Pirkanmaan hyvinvointialueella pelastuspalveluiden palvelulinja vastaa sekä pelastustoimen että ensihoitopalveluiden laissa määriteltyjen tehtävien järjestämisestä. Sosiaali- ja terveysministeriön asetus ensihoitopalvelusta ohjaa ensihoitopalvelun tehtäväksi alueen väestön neuvonnan ja tiedottamisen ensihoitopalveluun kuuluvissa asioissa. Ensihoitopalvelun neuvontavelvoitetta suoritetaan turvallisuusviestinnässä etenkin verkkoviestinnässä ja yleisötapahtumien yhteydessä (kts. turvallisuusvuorovaikutus).

Pirkanmaan hyvinvointialueen aluevaltuusto hyväksyi 6.11.2023 pelastustoimen palvelutasopäätöksen vuosille 2024–2026, jossa määritellään myös turvallisuusviestinnän palvelutaso. Turvallisuusviestinnän osalta aluevaltuusto päätti, että turvallisuusviestinnän palveluja tuotetaan riskianalyysin perusteella, erillisen vuosittain päivitettävän turvallisuusviestintäsuunnitelman mukaisesti. Päätettävä turvallisuusviestintäsuunnitelma pohjautuu pelastustoimen turvallisuusviestinnän kansalliseen strategiaan.

Tämä turvallisuusviestintäsuunnitelma ohjaa turvallisuusviestinnän toteuttamista. Suunnitelmassa kuvataan turvallisuusviestinnän kohderyhmät, turvallisuusviestintäkanavat ja - tapahtumat, vuosittaiset turvallisuusviestinnän painopisteet ja vuosikello sekä turvallisuusviestinnän toteuttamisvastuut.

Pelastuspalveluiden turvallisuusviestintäsuunnitelman laadinnasta ja tavoitteiden seurannasta vastaa turvallisuusviestinnän ja tiedottamisen vastuualue. Suunnitelma laaditaan onnettomuuksien ehkäisyn ja siviilivalmiuden toimialueen pelastuspäällikön ohjauksessa, toimialueen vastatessa pelastuspalveluille kuuluvasta ohjauksesta, neuvonnasta ja turvallisuusviestinnästä. Turvallisuusviestintäsuunnitelman hyväksyy pelastusjohtaja.

Tampereella 23.12.2024

Mika Kontio
Pelastusjohtaja

Teemu-Taavetti Toivonen
Pelastuspäällikkö

2 Turvallisuusviestinnän toteuttaminen

Turvallisuusviestinnästä, johon kuuluu turvallisuusviestinnän ohjaus, koordinointi, suunnittelu sekä kehittäminen, vastaa turvallisuusviestinnän ja tiedottamisen vastuualue. Alakappaleissa on määritelty vastuita tehtäväkohtaisesti. Turvallisuusviestintä jaetaan turvallisuuskoulutukseen, turvallisuusneuvontaan sekä turvallisuusvuorovaikutukseen.

Turvallisuusviestinnän roolin tärkeyttä kaikkien työntekijöiden työnkuvassa korostetaan, painottaen yhteistyön tärkeyttä eri vastuualueiden välillä. Viestinnän toteuttamisessa tehdään aktiivista yhteistyötä myös hyvinvointialueen eri toimijoiden kanssa. Ensihoidon viestinnässä pyritään lisäämään viestintäyhteistyötä muiden yhteistoiminta-alueiden (Kanta-Häme, Etelä-Pohjanmaa) toimijoiden kanssa. Turvallisuusviestinnässä itse viestin muokkaamisessa ja viestikanavan valinnassa päärooli on viestinnän asiantuntijoilla, mutta sisältö ja substanssiosaaminen viestin sisällöstä voi tulla myös muilta toimijoilta.

Vaikuttavan ja todenmukaisen turvallisuusviestinnän perustana on hyvä yhteistyö eri toimialueiden ja sidosryhmien välillä sekä suunnitelmallisuus. Lisäksi turvallisuusviestinnässä huomioidaan reaktiivisuus. Eri tehtävissä toimivien pelastuspalveluiden työntekijöiden roolia turvallisuusviestinnän asiantuntijoina korostetaan ja kannustetaan työntekijöitä tuomaan omaa osaamistaan esille. Turvallisuusviestinnän ja tiedottamisen vastuualueen viestinnän henkilöstö jatkaa sisäisen viestinnän kehittämistä myös turvallisuusviestintään liittyvien tarpeiden selvittämiseksi eri toimialueilla.

2.1 Turvallisuuskoulutus

Turvallisuuskoulutus tähtää erityisesti tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäisemiseen. Se ohjaa oikeaan toimintaan tulipalon, muun onnettomuuden tai esimerkiksi sairaskohtauksen sattuessa. Turvallisuuskoulutus on aina tavoitteellista ja suunnitelmallista, mikä erottaa sen turvallisuusneuvonnasta ja muusta satunnaisesta turvallisuuteen liittyvästä ohjannasta.

Toteutustapana turvallisuuskoulutuksessa voi olla lähiopetus, verkkoluento, tallenne tai esimerkiksi käytännön harjoittelu. Lisäksi voidaan antaa ohjeistusta turvallisuuskävelyn tai poistumisharjoituksen pitämiseen. Pelastuspalveluiden kouluttajat suorittavat turvallisuuskouluttajan peruskurssin Moodle-oppimisympäristössä. Turvallisuuskoulutusten koordinoinnista ja järjestämisestä vastaa turvallisuusviestinnän ja tiedottamisen vastuualueen

koulutushenkilöstö, joka myös toteuttaa turvallisuuskoulutuksia yhteistyössä pelastustoimen operatiivisen henkilöstön sekä hyvinvointialueen turvallisuuskouluttajien kanssa.

Turvallisuusviestinnän ja tiedottamisen vastuualue vastaa turvallisuuskoulutusmateriaalin ajantasaisuudesta sekä hallinnassaan olevan alkusammutuskoulutuskaluston määräaikaishuolloista sekä ylläpidosta. Muun alkusammutuskaluston (paloasemilla oleva koulutuskalusto) huolloista vastaavat aluepalomestarit. Käytönjälkeisestä huollosta vastaa aina kyseisen koulutuksen kouluttaja. Ensihoitopalveluiden toimialue vastaa osaltaan ensihoitoon liittyvästä koulutuksesta, kuten elvytyskoulutuksista, sekä näihin liittyvästä kalustosta.

Osa turvallisuuskoulutuksista on tarjolla pelastuslaitoksen verkkosivuilla olevalla koulutustarjottimella, jonka ylläpidosta vastaa turvallisuus- ja onnettomuusviestinnän vastuualueen koulutushenkilöstö. Turvallisuuskoulutusten yhteissähköpostia hallinnoi turvallisuusviestinnän ja tiedottamisen vastuualueen koulutushenkilöstö. Kehittämispalvelut tukee koulutustarjottimen ja yhteissähköpostin ylläpitoa.

Vastuunjakoa ja koulutusrooleja tarkennetaan kevään 2025 aikana.

2.1.1 Lapset ja nuoret

Tulikettu-turvallisuuskoulutuksessa koulutetaan vuosittain pirkanmaalaisia esikoululaisia sekä 2.-, 6.- ja 8.-luokkien oppilaita. Koordinoinnista, opetusmateriaalien ajantasaisuudesta, oppilaitosyhteistyöstä sekä oppilaille jaettavan materiaalin ylläpidosta vastaa turvallisuusviestinnän ja tiedottamisen vastuualue. Tulikettu-turvallisuuskoulutusten toteuttamisesta oppilaitoksissa vastaa pelastustoiminnan toimialue. Toimialue vastaa lisäksi koulutusten koordinoinnista ja niiden sopimisesta oppilaitosten kanssa sekä oppilaille jaettavan materiaalin riittävydestä paloasemilla (eskarit). Syksystä 2024 alkaen painetun materiaalin jakoa on vähennetty ja siirretty painopistettä kouluille sähköisesti jaettavaan materiaaliin.

NouHätä-kampanja on yläluokkien valtakunnallinen pelastustaitokampanja. Kampanja lisää nuorten valmiuksia ennakoida ja estää vaaratilanteita sekä antaa taitoja toimia onnettomuustilanteissa oikein. Kaikille Pirkanmaan 8.-luokan oppilaille tarjotaan mahdollisuus osallistua valtakunnalliseen kampanjaan (toteutetaan Tulikettu-koulutuksen yhteydessä).

Valtakunnallista kampanjaa koordinoi SPEK. Pelastus- ja ensihoitopalveluissa siitä vastaa turvallisuusviestinnän ja tiedottamisen vastuualue. Toteutukseen osallistuvat myös kehittämisspalveluiden vastuualue sekä pelastustoiminnan ja ensihoitopalveluiden toimialueet.

Punainen liitu -liikenneturvallisuuskampanjalla pyritään vaikuttamaan nuorten liikennekäyttäytymiseen moniviranomaisyhteistyönä pelastuslaitosten koordinoitua toimintaa. Kampanjassa kohderyhmänä ovat 2.asteen opiskelijat, joille esitetään valtakunnallisen konseptin mukainen esitys. Pelastuspalveluiden osalta tilaisuuksien koordinoinnista vastaa turvallisuusviestinnän ja tiedottamisen vastuualue.

Kids Save Lives -mallia hyödynnetään peruselvytysosaamisen sekä hätätilanteissa toimimisen opettamiseksi kouluissa ja tapahtumissa. Malli sisältää valmiit materiaalit opettajien kouluttamiseksi opettamaan peruselvytystä omille oppilailleen. Koulutusta voidaan antaa myös suoraan oppilaille esimerkiksi Vaikuta! -päivillä. Elvytyskoulutusten koordinoinnista ja järjestämisestä vastaa ensihoitopalveluiden toimialue.

Tulipysäkki on toimintamalli, jossa puututaan lasten ja nuorten luvattomaan tulenkäsittelyyn ja tahallaan sytyttelyyn. Pelastuslaitos osallistuu tarvittaessa Tulipysäkki-interventioihin sosiaaliviranomaisten sekä poliisin kanssa. Toimintamallia voidaan hyödyntää ennaltaehkäisevästi, esimerkiksi kohdistuen asiaan liittyviä luentoja kouluille, joissa tulenkäsittely ja luvaton sytyttely on noussut ongelmaksi.

Yksi tapa hyödyntää toimintamallia ovat poliisin ja sosiaalitoimen kanssa tehtävät interventiot, joissa sytyttelyistä kiinnijäänyt nuori otetaan interventioon ja tämän toimintaan pyritään vaikuttamaan. Toimintamallissa tärkeän kohderyhmän eli nuorten käyttäytymiseen voidaan puuttua ehkäisevästi. Tulipysäkkitoiminnassa on mahdollista toimia myös riskiperusteisesti ja reaktiivisesti. Heräte Tulipysäkkiin liittyvään viestintään voi tulla sosiaalisesta mediasta, valvontatyöstä, pelastustyön havainnoista tai eri viranomaisilta. Eri pelastuslaitoksilla on valmiita käytäntöjä ja materiaaleja valmiina hyödynnettäväksi omassa toiminnassa.

Tulipysäkki-toiminnan koordinoinnista vastaa turvallisuusviestinnän ja tiedottamisen vastuualue. Toimintaa toteutetaan yhteistyössä pelastustoiminnan toimialueen ja onnettomuuksien ehkäisyn ja valvonnan vastuualueen kanssa.

2.1.2 Pirkanmaan hyvinvointialueen henkilöstö

Pirkanmaan hyvinvointialueen koko henkilöstön tulee suorittaa paloturvallisuuskoulutus viiden vuoden välein. Hyvinvointialueen turvallisuusorganisaatio vastaa henkilöstön turvallisuuskoulutusten koordinoinnista. Paloturvallisuuskoulutukseen kuuluvat sähköisellä alustalla suoritettava teoriaosuus ja luentotallenne sekä alkusammutusharjoitus. Ostopalveluja tuottavien organisaatioiden henkilökunta ei kuulu turvallisuuskoulutusten kohderyhmään.

Pelastuspalvelut osallistuu Pirkanmaan hyvinvointialueen henkilöstön paloturvallisuuskoulutuksiin tukemalla hv-alueen turvallisuusorganisaatiota henkilöstön koulutuksessa. Tähän kuuluvat turvallisuuskouluttajien kouluttaminen, teoriamateriaalien ja luentotallenteiden tuottaminen sekä alkusammutuskoulutuskaluston ylläpito ja logistiikka. Käytönjälkeinen huolto kuuluu turvallisuuskoulutuksen kouluttajalle. Sekä hyvinvointialueen turvallisuuskouluttajien koulutusta että pelastuspalveluiden sisäisiä paloturvallisuuskoulutuksia koordinoi turvallisuusviestinnän ja tiedottamisen vastuualueen koulutushenkilöstö. Elvytyskoulutusten ja ensihoidon suuronnettomuuskoulutusten osalta toimintaa koordinoi ensihoitopalveluiden toimialue.

2.1.3 Maahanmuuttajat ja turvapaikanhakijat

Kohderyhmälle toteutettava viestintä on tunnistettu haastavaksi valtakunnallisella tasolla. Eri kulttuureista tulevalle väestölle suunnatussa viestinnässä hyödynnetäänkin yhteisesti laadittuja materiaaleja ja käytäntöjä. Pelastuspalveluiden viestintä osallistuu aiheen tiimoilta tehtävään kehitystyöhön valtakunnallisissa verkostoissa. Vuoden 2025 painopisteinä valtakunnallisessa turvallisuusviestintätyössä ovat mm. varautumisen ja väestönsuojelun teemat. Viestinnän kokonaisvaltaisessa suunnittelussa tulee ottaa huomioon myös ensihoitopalvelun erityistarpeet koskien eri kulttuureista tulevien asiakkaiden kohtaamista.

2.2 Asumisen paloturvallisuus

Pelastuslaitoksen verkkosivuilla on saatavilla kotona asumisen paloturvallisuuteen liittyviä luentotallenteita. Painopiste on ikäihmisten asumisen turvallisuuden kehittämisessä. Koulutuksia koordinoi turvallisuusviestinnän ja tiedottamisen vastuualue. Asumisen paloturvallisuuden parantamiseksi toteutetaan myös riskiperusteisesti kohdennettuja koulutustilaisuuksia. Tällaisilla koulutuksilla pyritään suorittamaan vaikuttavaa ja kohdennettua turvallisuuskoulutusta.

Esimerkkinä tällaisesta toimintamallista on asuntopalon jälkeen taloyhtiön asukkaille järjestetty koulutus. Aloite koulutuksen järjestämiseen tuli sosiaalityön kriisipalveluista.

Pelastusviranomaiset pystyivät kohdennetusti vastaamaan asukkaiden tulipalosta nousseisiin kysymyksiin sekä neuvomaan, miten asukas voi toimia vastaavassa tilanteessa turvallisesti.

2.3 Muut turvallisuuskoulutukset

Pelastuspalvelut toteuttaa turvallisuuskoulutuksia riskiperusteisesti arvioiden myös sellaisille kohderyhmille, jotka vastaavat osana työtehtäviään muiden henkilöiden turvallisuudesta.

Kohderymiä ovat esimerkiksi varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilökunta, lastenkotien ja rangaistuslaitosten henkilökunta sekä ikääntyneiden henkilöiden ja erityisryhmien kanssa työskentelevät henkilöt.

Näille kohderyhmille turvallisuuskoulutusta tarjotaan ensisijaisesti verkkotallenteina.

Erityistilanteissa ja riskiperusteisesti arvioituna turvallisuuskoulutus voidaan järjestää myös paikan päällä (luento, turvallisuuskävely ja alkusammutusharjoitus). Tällainen erityistilanne on esimerkiksi uusien toimitilojen käyttöönotto, toimipisteessä tapahtunut tulipalo tai läheltä piti - tilanne.

Toimintaa koordinoi turvallisuusviestinnän ja tiedottamisen vastuualue. Turvallisuuskoulutuksia muille kohderyhmille toteuttavat eri toimialueet omien vastuualueidensa mukaisesti. Pyynnöstä turvallisuusaiheisia luentoja voidaan myös toteuttaa eri yhteistyötahoille. Näitä luentoja toteuttavat onnettomuuksien ehkäisyn ja valvonnan vastuualue sekä pelastustoiminnan toimialue.

2.4 Turvallisuusvuorovaikutus

Turvallisuusvuorovaikutus tarkoittaa ihmisten kohtaamista joko kasvokkain tai virtuaalisesti.

Vuorovaikutuksen kautta pyritään vaikuttamaan turvallisuusasenteisiin sekä ihmisten turvallisuustietoihin ja -taitoihin. Kasvokkaisia kohtaamisia tapahtuu esimerkiksi yleisötapahtumissa, paloasemavierailuilla, palomuseossa tai kampanjoiden aikana. Virtuaalisia kohtaamisia tapahtuu esimerkiksi sosiaalisen median kanavilla.

Turvallisuusvuorovaikutus on tavoitteellista ja suunnitelmallista. Viestinnän sisältö rakentuu turvallisuusviestinnän painopisteistä (ks. kappale 6), sisäministeriön viestintäsuosituksista, ensihoitopalveluun kuuluvista turvallisuussisällöistä, pelastus- ja ensihoitoalojen esittelystä,

vuosittain toistuvista kampanjoista, teemapäivistä ja juhlapyhistä sekä eri vuodenaikoihin liittyvistä turvallisuusteemoista (Liite 1).

2.5 Yleisötapahtumat ja -tilaisuudet

Yleisötapahtumissa turvallisuusviestintää toteutetaan kasvokkain. Tapahtumissa voidaan jakaa turvallisuuteen liittyvää tietoa ja materiaalia, kuten esitteitä ja oppaita. Yleisöä voidaan myös osallistaa erilaisilla kyselyillä, arvunnoilla ja peleillä. Lisäksi tapahtumien avulla voidaan lisätä alan tunnettuutta ja toteuttaa rekrytointiviestintää.

Turvallisuusviestinnän ja tiedottamisen vastuualue koordinoi yleisötapahtumien järjestelyjä, suunnittelee kunkin tapahtuman turvallisuusviestinnän sisällön sekä vastaa mahdollisista jakomateriaaleista. Yleisötapahtumien toteuttamiseen osallistuvat kaikki toimialueet.

2.6 Sosiaalinen media, verkkosivut ja mediaviestintä

Turvallisuusviestinnän yksi merkittävimmistä viestintäkanavista on sosiaalinen media. Lisäksi turvallisuudesta viestitään verkkosivuilla ja mediatiedotteiden avulla. Someviestinnän käytännön toteutuksessa hyödynnetään turvallisuusviestinnän vuosikelloa (Liite 1). Julkaisuihin sisällytetään turvallisuusviestinnän painopisteiden mukaisia aiheita. Tarvittaessa sosiaalisen median kanaville voidaan nostaa turvallisuusviestintäaiheita myös reaktiivisesti, esimerkiksi jonkin ajankohtaisen tapahtuman tai ilmiön seurauksena.

Turvallisuusviestinnässä hyödynnetään myös onnettomuuksien ehkäisyn ja valvonnan toimialueen vuosikelloa. Yhteistyötä tulee lisätä ja valvontatyötä tekevää henkilöstöä sitouttaa turvallisuusviestinnän toteuttamiseen. Työntekijöitä kannustetaan osallistumaan viestintään tuomalla aktiivisesti esille oman työn kautta esiin nousevia aiheita, ja viestimään oman asiantuntijuutensa kautta turvallisuusviestinnän sisällöistä myös pelastus- ja ensihoitopalveluiden eri somekanavissa.

Sosiaalisen median, verkkosivujen ja mediaviestinnän kautta tapahtuvasta turvallisuusviestinnästä vastaa turvallisuusviestinnän ja tiedottamisen vastuualueen viestintähenkilöstö. Kaikki toimialueet osallistuvat viestinnän toteuttamiseen oman asiantuntemuksensa pohjalta. Sosiaalinen media on pääkanava myös toiminnan esittelylle ja eri toimintamuodoista tiedottamiselle. Viestinnässä pyritään esittelemään kaikkien toimintayksiköiden toimintaa.

2.7 Pelastustoimen ja ensihoidon esittelyt ja Tampereen palomuseo

Paloasemille otetaan vierailuryhmiä ennen kaikkea turvallisuusviestinnällisistä lähtökohdista. Vierailujen tarkoituksena on esitellä pelastustoimen sekä ensihoitopalvelun toimintaa, mutta jokaiseen vierailuun tulee sisällyttää aina myös turvallisuusviestinnän osuus. Paloasemavierailut toimivat osana pelastustoimen turvallisuusviestintää ja ensihoitopalvelun neuvontatehtävää. Paloasema- ja museovierailujen yhteydessä tulee huomioida tilaturvallisuus.

Keskuspaloaseman ja palomuseon esittelyitä toteuttavat turvallisuusviestinnän ja tiedottamisen vastuualue, kehittämispalveluiden vastuualue ja pelastustoiminnan toimialue. Muille kuin Keskuspaloasemalle kohdistuvat vierailupyynnöt välitetään kunkin paloaseman aluepalomestarille. Vierailupyynnöjä koordinoi turvallisuusviestinnän ja tiedottamisen vastuualue.

Paloasemavierailuista ja tilaturvallisuusasioista ollaan loppuvuodesta 2024 laatimassa ohjetta, joka linjaa jatkossa vierailujen toteuttamista paloasemakiinteistöissä. Ohje on tarkoitus saada hyväksytyä (pela-jory) ja käytäntöön heti alkuvuodesta 2025.

2.8 Turvallisuusneuvonta

Turvallisuusneuvonta kuuluu jokaisen työntekijän toimenkuvaan. Neuvontaa annetaan yhteydenottojen kautta tai kohdattaessa ihmisiä kasvokkain tai sosiaalisessa mediassa. Yleistä neuvontaa varten on käytössä päivystävän palotarkastajan puhelinpalvelu arkisin kello 9.00–11.00 ja 12.00–15.00. Palotarkastajat vastaavat myös yhteisen neuvontasähköpostin käyttämisestä. Virka-ajan ulkopuolella ohjausta ja neuvontaa antaa tarvittaessa pelastuslaitoksen tilanne- ja johtokeskus.

Pelastuspalveluiden roolia turvallisuuteen liittyvissä asiantuntijatehtävissä on pidettävä aktiivisesti esillä koko hyvinvointialueella. Esimerkiksi väestökehityksen ja lakimuutoksen vuoksi on havaittavissa suuntaus, jossa ikääntyneiden ihmisten kotona asuminen tulee kasvamaan huomattavasti. Hyvinvointialueen toimijoiden suunnitellessa toimintaansa, on pelastuspalveluiden tarpeen nostaa esille turvallisuuteen liittyviä näkökulmia ja säädöksiä sekä antaa niissä tarvittavaa neuvontaa.

3 Turvallisuusviestinnän tavoitteet

Turvallisuusviestinnän tavoitteet toimintavuosille 2024–2026 on määritelty pelastustoimen palvelutasopäätöksessä. Tavoitteet ovat linjassa pelastustoimen valtakunnallisten viestinnän linjausten kanssa.

Turvallisuusviestintä on monikanavaista ja se hyödyntää nykyaikaisia viestintäkanavia, huomioiden eri kohderyhmien tavoitettavuuden. Sisällöissä huomioidaan vastaanottajan ikätaso erityisesti sisällön laajuuden ja ymmärrettävyyden osalta. Viestintä pyrkii myös vastaamaan ennakoiden mahdollisten poikkeusolojen, kriisien ja yhteiskunnan häiriötilanteiden aiheuttamaan kasvaneeseen tiedonsaantiin.

Turvallisuusviestinnän laadulliset tavoitteet ovat vuorovaikutteisuus, ajantasaisuus, vaikuttavuus, vastuullisuus, saavutettavuus ja osallistavuus.

Turvallisuusviestinnän määrällisenä tavoitteena palvelutasopäätöksen mukaisesti on tavoittaa vuoden aikana 15 % Pirkanmaan väkiluvusta (noin 81 000 henkilöä). Tämä saavutetaan seuraavilla alatavoitteilla:

- **Turvallisuuskoulutukset 20 000**
 - Tulikettu 17 500
 - Pirha sisäiset koulutukset 500
 - Muut turvallisuuskoulutukset eri kohderyhmille 1000
 - Verkkoluennot/-turvallisuuskoulutukset 1000
- **Yleisötapahtumat (+ paloasema- ja palomuseovierailut) 20 000**
- **Verkkoviestintä 37 000**
 - Sosiaalinen media: turvallisuusviestinnän vuorovaikutus
 - Mediaviestintä
- **Päivystävän palotarkastajan neuvonta 4000**

3.1 Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2025

- **112-päivä** (tiistai 11.2.2025). Ideaparkissa (tai muussa vastaavassa paikassa) järjestettävä yleisötilaisuus. Vuoden 2025 tavoitteena kiinnittää kansalaisten huomio hätänumeroon soittamiseen ja hätätilanteiden tunnistamiseen.
- **Vaikuta! -päivät** (maalis-huhtikuu 2025). Tampereen 4. ja 9. -luokkalaisille suunnatuilla Vaikuta! -päivillä kohdataan yli tuhat peruskoululaista, joille rastikoulutetaan esimerkiksi Kids Save Lives -mallin mukaisesti peruselvytystä ja hätätilanteissa toimimista.
- **Sairaalavierailu Taysin lasten osastolle** (kevät/syky 2025). Vierailulla viedään paloturvallisuusviikon sisältöjä niille lapsille, jotka eivät pääse osallistumaan Päivä paloasemalla tapahtumiin. Vaihtoehtoisesti järjestetään paloasemavierailu lapsille perheineen yhteistyössä Tampereen Lastenklinikan Tuki ry:n kanssa.
- **Punainen liitu -tilaisuus**. Kampanjaan liittyen on käynnissä valtakunnallinen kehitystyö. Pirkanmaan liikenneturvallisuuustyöryhmän tavoitteena on järjestää Punainen liitu -tapahtuma toukokuussa 2025 Tampereella.
- **Tampereen päivä** (sunnuntai 28.9.2025). Yleisötapahtuma Tampereen Keskuspaloasemalla. Myös Tampereen palomuseo on avoinna. Tapahtumassa on mukana myös kolmannen sektorin turvallisuustoimijoita.
- **Turvallisuus-messut ja FinnSec-messut** (8.-9.10.2025 Helsingin messukeskus).
- **Elvytyspäivän pop-up -tapahtuma** (torstai 16.10.2025). Avoin yleisötapahtuma, jossa voi harjoitella elvytystaitoja ensihoidon ammattilaisten opastuksella.
- **Päivä paloasemalla** (marraskuu 2025). Koko perheen paloturvallisuustapahtuma (siirtyy vuodesta 2026 alkaen keväälle). Tapahtumaan osallistuvien sopimuspalokuntien paloasemilla on avoimet ovet.
- **Tampereen palomuseo**. Avoinna tapahtumien yhteydessä. Resurssien mahdollistaessa museota voidaan pitää auki myös muina erikseen määriteltynä ajankohtina. Palomuseon aukioloaikoihin ja -esittelyihin otetaan kantaa myös loppuvuodesta 2024 laadittavassa vierailu- ja tilaturvallisuusohjeessa.
- **Hyvin toimineet kansalaiset**. Kutsuvierastilaisuus, jossa palkitaan onnettomuuksissa ansiokkaasti toimineita henkilöitä. Tavoitteena on tuoda esille kansalaisten tärkeää roolia onnettomuuden ensi hetkinä ennen ammattilaisten saapumista paikalle. Palkittavien

henkilöiden esimerkkitapaukset välittyvät median ja omien somekanavien kautta kansalaisille, mikä rohkaisee myös muita auttamaan onnettomuustilanteissa.

Aikataulujen ja resurssien mahdollistaessa osallistutaan tarvittaessa myös muihin tapahtumiin.

4 Turvallisuusviestinnän raportointi ja seuranta

Turvallisuusviestintä tilastoidaan pelastustoimen Pronto-järjestelmään. Sosiaalisen median tilastoinnissa käytetään lisäksi siihen tarkoitettua hallinta- ja analyysiohjelmaa. Laadullisia tavoitteita seurataan osana yleistä viestinnän seurantaa ja raportointia. Pronto-kirjauksesta vastaa jokaisen koulutuksen, tapahtuman tai tilaisuuden vastuhenkilö.

Turvallisuusviestinnän toteuman seurannasta ja raportoinnista vastaa turvallisuusviestinnän ja tiedottamisen vastuualue. Turvallisuusviestinnän tilastot raportoidaan onnettomuuksien ehkäisyyn ja siviilivalmiuden toimialueen johtoryhmälle osavuosikatsausten yhteydessä.

5 Valmiussuunnitelma

Turvallisuusviestinnän ja tiedottamisen vastuualue osallistuu organisaation valmiussuunnitteluun ja valmiussuunnitelman päivittämiseen. Samassa yhteydessä päivitetään myös pelastuslaitoksen väestönsuojelusuunnitelma. Osana valmiussuunnittelua kehitetään myös poikkeusoloissa sovellettavia viestintäkäytäntöjä, kriisiviestinnän toimintamalleja sekä valmiutta vastata poikkeuksellisiin tilanteisiin yhtenäisen toimintamallin mukaan.

Osana tätä työtä pyritään tunnistamaan ja kartoittamaan tarkemmin turvallisuusviestinnän eri kohderyhmiä, joiden tavoittaminen voi olla erityisen tarpeellista tai haastavaa poikkeusoloissa. Työssä on tunnistettava myös vaihtoehtoisia viestintäkanavia kansalaisten tavoittamiseksi sekä suunniteltava tarpeellisia varautumistoimia tilanteita varten, jossa kaikki totut viestintäkanavat eivät ole käytettävissä. Varautumisen näkökulmasta kartoitetaan myös tarvittavia ennakkotiedottamisen toimia, kuten esimerkiksi väestönsuojien valmiuden ja käyttöönoton osalta. Näiden toimien suunnittelu tulee ottaa osaksi arjen työtä, jotta varautumisen toteuttamisessa voidaan hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti olemassa olevia kanavia ja tavoittamiskeinoja.

6 Turvallisuusviestinnän painopisteet ja kehittäminen

Turvallisuusviestinnän painopisteet muodostuvat pelastustoimen osalta valtakunnallisten strategisten tavoitteiden mukaisesti. Painopisteitä muodostuu myös havaituista turvallisuuspuutteista esimerkiksi palontutkinnan tuloksena sekä muista mahdollisista ajankohtaisista turvallisuusaiheista.

Vuoden 2025 painopisteeksi nostetaan kansalaisten omatoimisen varautumisen vahvistaminen sekä väestönsuojelun teemat. Lisäksi jatketaan asumisen paloturvallisuuden painottamisella, sillä onnettomuuksia tapahtuu eniten juuri kodeissa. Tavoitteena onnettomuuksien ehkäisy ja niiden seurannaisvaikutusten vähentäminen kaikissa ikäryhmissä. Painopisteenä ovat sisällöt, jotka tukevat tavoitetta vähentää palokuolemia, henkilövahinkoja ja aineellisia vahinkoja. Turvallisuusviestinnän kohteeksi nostetaan myös palontutkinnan tuloksista johdettujen sisältöjen laadullinen kehittäminen sekä oikeiden kohderyhmien tunnistaminen.

Ensihoidon näkökulmasta keskeisinä tavoitteina ovat neuvonta sekä tiedottaminen ensihoitopalvelulle kuuluvista turvallisuusteemoista ja -kampanjoista. Painopisteenä ovat koko väestölle suunnatut ensiapuohjeet (erityiskohderyhmänä lapset ja nuoret), ensi vuonna päivittyvät elvytysohjeet sekä ensihoidon kehystoimet, jotka liittyvät kansalaisille tarjottavaan palveluun. Turvallisuusviestintää päivystysapu 116117-palvelusta ja suurista yleisötapahtumista jatketaan. Yhteisenä tavoitteena on kansalaisten turvallisuuden tunteen lisääminen, joka on myös Pirkanmaan hyvinvointialueen strateginen tavoite.

Turvallisuusviestinnän kehittämistä jatketaan vuonna 2025 entistä vahvemmin digitaalisin keinoin toteutettuun viestintään. Digitaalisesti toteutettu turvallisuusviestintä lisää sen saatavuutta ja tarjontaa.

- Jatketaan sosiaalisessa mediassa tapahtuvaa videoviestintää. Tutkitaan mahdollisuuksia myös tarinallistettuun viestintään.
- Pelastus- ja ensihoitopalveluiden sometiimin toimintaa jatketaan ja kehitetään vuoden 2025 aikana.
- Jatketaan päivystävän palotarkastajan puhelin- ja sähköpostineuvontaa. Tehtävässä pilotoidaan myös chat-palvelua, kun se on sisäministeriön pelastustoimi.fi -alustan osalta teknisesti mahdollista.

- Tulikettu-turvallisuuskoulutusten painopistettä aletaan siirtämään entistä vahvemmin verkossa toteutettavaan koulutusmalliin.

Muita turvallisuusviestinnän kehittämistoimia:

- Turvallisuus- ja onnettomuusviestinnän laajentaminen ja kehittäminen muiden toimialueiden kanssa. Osana kehittämistoimia toteutetaan mm. koulutus pelastuslaitoksen tilanne- ja johtokeskuksen henkilöstölle (päivystäjät, päivystävät palomestarit).
- Jatketaan pelastuspalveluita koskevan valmiussuunnitelman ja väestönsuojelusuunnitelman työstämistä mm. erillisten viestintää ohjaavien asiakirjojen laadinnalla ja päivittämisellä.
- Jatketaan Pirha.fi-verkkosivustolle luotavan turvallisuussivuston työstämistä: alkuvuodesta 2025 sisällöntuotantoa, sivustohierarkian rakentamista ja valmiin sisällön vientiä sivustolle. Sisällöntuotantoa ja päivittämistä jatketaan myös sivuston julkaisun jälkeen.
- Palontutkinnassa sekä onnettomuuskehityksen seurannassa havaittuja asioita nostetaan osaksi turvallisuusviestintää. Myös valvontakäynneillä havaittuja turvallisuuspuutteita hyödynnetään turvallisuusviestinnässä.
- Tulipysäkki-toimintamallia kehitetään lisäten yhteistyötä poliisin, sosiaalityön ja koulujen kanssa ja perustamalla pelastus- ja ensihoitopalveluihin oma työryhmä toimintaa varten.
- Mediatapaamisen / -ajankohtaisinfon järjestäminen.
- Suuriin yleisötapahtumiin liittyvän turvallisuusviestinnän kehittämistä jatketaan yhteistyössä ensihoitopalveluiden toimialueen ja onnettomuuksien ehkäisyn ja valvonnan vastualueen kanssa.
- Turvallisuusviestinnän roolia henkilöstöviestinnässä lisätään esimerkiksi infonäytöille tuotavien kuukausittain vaihtuvien tietoiskujen avulla. Työturvallisuusnäkökohtina voivat olla esimerkiksi uhka- ja väkivaltatilanteet sekä tapaturmien ehkäisy.
- Hyvin toimineet kansalaiset -palkitsemisprosessi päivitetään.
- Organisaatioon liittyvistä tutkimuksista ja hankkeista tehtävää viestintää kehitetään.
- Eri viranomaisten ja sidosryhmien kanssa tehtävää yhteistyötä jatketaan.

7 Liitteet

7.1 Turvallisuusviestinnän vuosikello

